

Uchwała Nr 156/XIII/2022

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 9 czerwca 2022 r.

w sprawie uchwały Nr L/496/22 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap

Na podstawie art. 11 ust.1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) **Kolegium** Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr L/496/22 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap **w części** dotyczącej:

- § 6 ust. 9 Regulaminu udzielania osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap, stanowiącego Załącznik Nr 1 do uchwały, z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) poprzez uprawnienie Wójta Gminy Bobrowniki do rozstrzygania wszelkich wątpliwości wynikających z Regulaminu, czym przekroczono kompetencje ustawowe,
- Załącznika Nr 4 do Załącznika Nr 1 do ww. uchwały - „Oświadczenie” w zakresie słów: „Świadomy/a odpowiedzialności karnej za podanie w niniejszym oświadczeniu nieprawdy, zgodnie z art. 233 Kodeksu karnego” z powodu istotnego naruszenia art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), polegającego na nieuprawnionym zobowiązaniu

do złożenia oświadczenia określonego w tym załączniku pod rygorem odpowiedzialności karnej, czym organ stanowiący naruszył upoważnienie ustawowe.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr L/496/22 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 16 maja 2022 roku.

W dniu 26 maja 2022 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło, że przedmiotowa uchwała, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), podlega nadzorowi Izby i uchwałą Nr 145/XII/2022 wszczęło w stosunku do niej postępowanie nadzorcze.

O terminie posiedzenia Kolegium, podczas którego rozpatrywana była ww. uchwała powiadomiono organy Gminy z pouczeniem, że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Badanie nadzorcze uchwały przeprowadzono w dniu 9 czerwca 2022 r. Prowadząc postępowanie nadzorcze Kolegium stwierdziło w nadzorowanej uchwale Rady Gminy Bobrowniki istotne naruszenie prawa w zakresie jej części obejmującej:

- § 6 ust. 9 Regulaminu udzielania osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap, stanowiącego Załącznik Nr 1 do uchwały oraz

- Załącznik Nr 4 do Załącznika Nr 1 do ww. uchwały - „Oświadczenie” w zakresie słów: „Świadomy/a odpowiedzialności karnej za podanie w niniejszym oświadczeniu nieprawdy, zgodnie z art. 233 Kodeksu karnego”.

Powyższe naruszenie prawa stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności badanej uchwały we wskazanej wyżej części. Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Badana uchwała Rady Gminy Bobrowniki została podjęta na podstawie przepisów art. 7 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) i art. 400a ust. 1 pkt 21 oraz art. 403 ust. 4 pkt 1 lit. a i ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 poz. 1973 z późn. zm.). Badaną uchwałą Rada Gminy Bobrowniki, w Załączniku Nr 1, określiła regulamin udzielania osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap. Regulamin ten zawiera m.in. regulacje, dotyczące warunków udzielania dotacji, wysokości dotacji, a także trybu udzielania i rozliczania dotacji. W § 6 ust. 9 regulaminu postanowiono, iż *"wszelkie wątpliwości wynikające z regulaminu rozstrzyga Wójt Gminy Bobrowniki"*.

W związku z brzmieniem tego zapisu zwrócono się do przedstawicieli Gminy o informację, dlaczego i na jakiej podstawie został on sformułowany. Z pisemnych wyjaśnień złożonych w tym zakresie przez Przewodniczącego Rady Gminy i Wójta Gminy Bobrowniki wynika, że *"Kwestia rozstrzygnięcia wątpliwości wynikających z regulaminu została powierzona Wójtowi Gminy Bobrowniki mając na uwadze, że Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki pn „PONE VII etap” jest przedsięwzięciem podjętym i realizowanym przez samorząd Gminy Bobrowniki, a także z uwagi na fakt iż Rada Gminy Bobrowniki powierza wykonanie Uchwały nr L/496/22 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadania z zakresu modernizacji źródeł ciepła budynków mieszkalnych i mieszkań własnościowych realizowanego w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Bobrowniki - VII etap (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r. poz. 3430) Wójtowi Gminy Bobrowniki, zgodnie z treścią samej uchwały"*. Dodatkowo przedstawiciele Gminy podkreślili, że w przypadku wystąpienia nieprzewidzianej sytuacji, w której interpretacja zapisu regulaminu budziłaby wątpliwości, kwestię ich rozstrzygnięcia należało pozostawić Wójtowi Gminy (przy jednoczesnych konsultacjach z działem prawnym).

Zgodnie z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub

dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa odpowiednio rada gminy albo rada powiatu w drodze uchwały.

Kolegium zauważa, że uchwała podejmowana przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art. 403 ust.5 ustawy Prawo ochrony środowiska jest aktem prawa miejscowego, zawiera bowiem przepisy o charakterze generalnym i abstrakcyjnym adresowane do ogółu podmiotów. Przedmiot jej regulacji odnosi się do zasad i trybu udzielania dotacji oraz sposobu ich rozliczania. Dla przepisów aktów prawa miejscowego wymagane są wyższe standardy jednoznaczności i określoności, dlatego powinny być one spójne, precyzyjne i czytelne oraz w sposób pełny i kompleksowy wyczerpywać delegacje nałożone przez ustawodawcę.

Z przeprowadzonego badania nadzorczego wynika, że Rada Gminy Bobrowniki uchwalając § 6 ust. 9 regulaminu w ww. brzmieniu istotnie naruszyła art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, bowiem pozostawiając w gestii Wójta Gminy rozstrzyganie wątpliwości związanych z uchwalonym przez nią regulaminem, przekroczyła kompetencje ustawowe.

Ponadto w badanej uchwale, w Załączniku Nr 4 do Regulaminu zobowiązano wnioskodawców ubiegających się o dotacje do złożenia oświadczenia o odpowiedzialności karnej, zgodnie z art. 233 Kodeksu karnego, za podanie w tym oświadczeniu nieprawdy (oświadczenie dotyczy potwierdzenia, iż dowód likwidacji pieca w postaci karty przekazania odpadu dotyczy zlikwidowania pieca z adresu podanego we wniosku o udzielenie dotacji). Jak wynika z pisemnych wyjaśnień złożonych przez Przewodniczącego Rady Gminy i Wójta Gminy, ww. oświadczenie wymagane jest *"w przypadku gdy przedstawiony przez mieszkańca dokument potwierdzający zezłomowanie starego źródła ciepła (m. in. karta przekazania odpadu, dowód zakupu odpadu złomowego) nie zawiera adresu lub zawiera adres zamieszkania mieszkańca inny od tego, pod którym przeprowadzana jest modernizacja źródła ogrzewania"*. Według składających wyjaśnienie przedstawiciele Gminy, oświadczenie stanowi rozwiązanie sytuacji mających miejsce w poprzednich edycjach programu, bowiem obecnie wydawane dowody osobiste nie uwzględniają danych adresowych, a może wystąpić sytuacja, w której beneficjent nie wnioskuje o udzielenie dotacji na budynek/lokal mieszkalny, który zamieszkuje ale na dowolny budynek/lokal mieszkalny będący jego własnością, który znajduje się na terenie Gminy i który nie uzyskał dofinansowania w poprzednich edycjach programu. Jak podkreślili przedstawiciele Gminy, powyższe oświadczenie wymagane jest wyłącznie w ww. sytuacjach.

Zgodnie z art. 233 § 6 Kodeksu karnego: „Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania

oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej”. Zdaniem Kolegium Izby, w ustawie Prawo ochrony środowiska, na podstawie której będą udzielane dotacje, jak również w ustawie o finansach publicznych nie można dopatrzeć się ustawowego upoważnienia do wprowadzenia do przedstawionego wyżej oświadczenia klauzuli: „Świadomy/a odpowiedzialności karnej za podanie w niniejszym oświadczeniu nieprawdy, zgodnie z art. 233 Kodeksu karnego”. W ocenie Kolegium Izby w badanym stanie faktycznym nie wystąpiła przesłanka, o której mowa w art. 233 § 6 Kodeksu karnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, stwierdziło nieważność badanej uchwały w ww. części.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej